

14

Juupajoki.

(ennen osa Orihveden pitäjää)

Permalaisen linnunkuvan löytöpaikka

Saarijärven torpan maalla.

J U U P A J O K I (ennen osa Orihveden pitäjää).

Saarijärven torppa.

Sen johdosta että maanviljelijä Heikki Järvinen Turusta Heinäkuun 13 p. 1921 toi Kansallismuseoon erään permalaisen pronssista valetun linnun kuvan (Mus. luett. N:o 7881), ensimmäinen laatuaan Suomesta löydetty esine, lähdin saman Heinäkuun 17 päivänä matkalle tarkemmin tutkimaan löytöpaikkaa, joka on etsittävä Ison Saarijärven rannasta Juupajoen pitäjästä.

Sinne ei mennä niinkuin Järvinen on ilmoittanut, Hirsilän pysäkiltä, missä ei ole majataloa, eikä muitakaan taloja liikelä, vaan Korkeakosken asemalta, josta ensin on ajettava 6½ km länteen maantien risteyksessä olevaan Aitueen taloon, josta oppaan johdolla on jalkasin kuljettava vielä 6 km länteen enimmäkseen kuivanlaisia kankaita, mutta myöskin kosteikkojen poikki. Matka menee ensin Joutsijokea pitkin ja sitten sivuutetaan seuraavat pienet järvet: Vähä - Saarijärvi, Suojärvi, Rimmi ja sen vieressä oleva "Rimmin lakkari", jonka jälestä tulee Iso Saarijärvi; etempänä länteen sanottiin sitten ensimmäisenä Siikajärven olevan. Ison Saarijärven itärannalla tullaan ensin Haapaniemen torppaan, josta joko veneellä taikka järven itäistä lahdelmaa jalkasin kiertäen pääsee Saarijärven torppaan järven etelärannalla.

Yllämainitun linnunkuvan rikkomisesta - siitä näet on taitettu pois molemmat siivet, pyrstö ja yksi kolmesta päästä - kertoi kotona oleva väki että torpan ukko-vainaja aina tuon tuostakin, kun tarvitsi jonkun pienen metallipalasan, tästä oli katkaissut kappaleen, mutta nyt ei enään tiedetty, mihin niitä kulloinkin oli käytetty. Yhdestä oven saranasta sain tällaisen palasan, jonka keskelle oli tehty reikä ja joka muutoinkin jo oli niin kulunut ettei siinä enään näkynyt minkäänlaisia koristuksen jälkiä. Kaikki laatikot ja muut säilytyspaikat koluttiin löytääksemme vielä jonkun näistä palasista, mutta turhaan.

Itse löytöpaikka on noin 100 metriä torpasta lounaaseen (eikä luoteeseen, niinkuin H. Järvinen oli ilmoittanut) peruna-

maana olevan notkon takana, missä maa taas nousee. Ylinnä kukkulalla ja myös monin paikoin rinteessä tulee kalliopohja maan pinnassa näkyviin. Tässä on kaskea poltettu ja eräs torpassa kauvan ollut vanha Staava-- niminen eukko (torpan emäntä, Loviisa- leski, joka itse löytötilaisuudessa oli ollut läsnä ei ollut kotona) näytti kaksi lähellä toisiaan olevaa paikkaa, joista hän väitti jommankumman linnunkuvan löytöpaikaksi (asema- piirroksessa merkitty: "Lp." Molemmissa näissä paikoissa ja useilta muiltakin kohdin kaivoimme löytämättä mitään kulttuurin jätteitä. Kasketessa harmaaksi palaneen pintahiedan alta tuli jokka paikassa koskematonta ruskeaa kiven ja soran sekaista hie- taa vastaan.

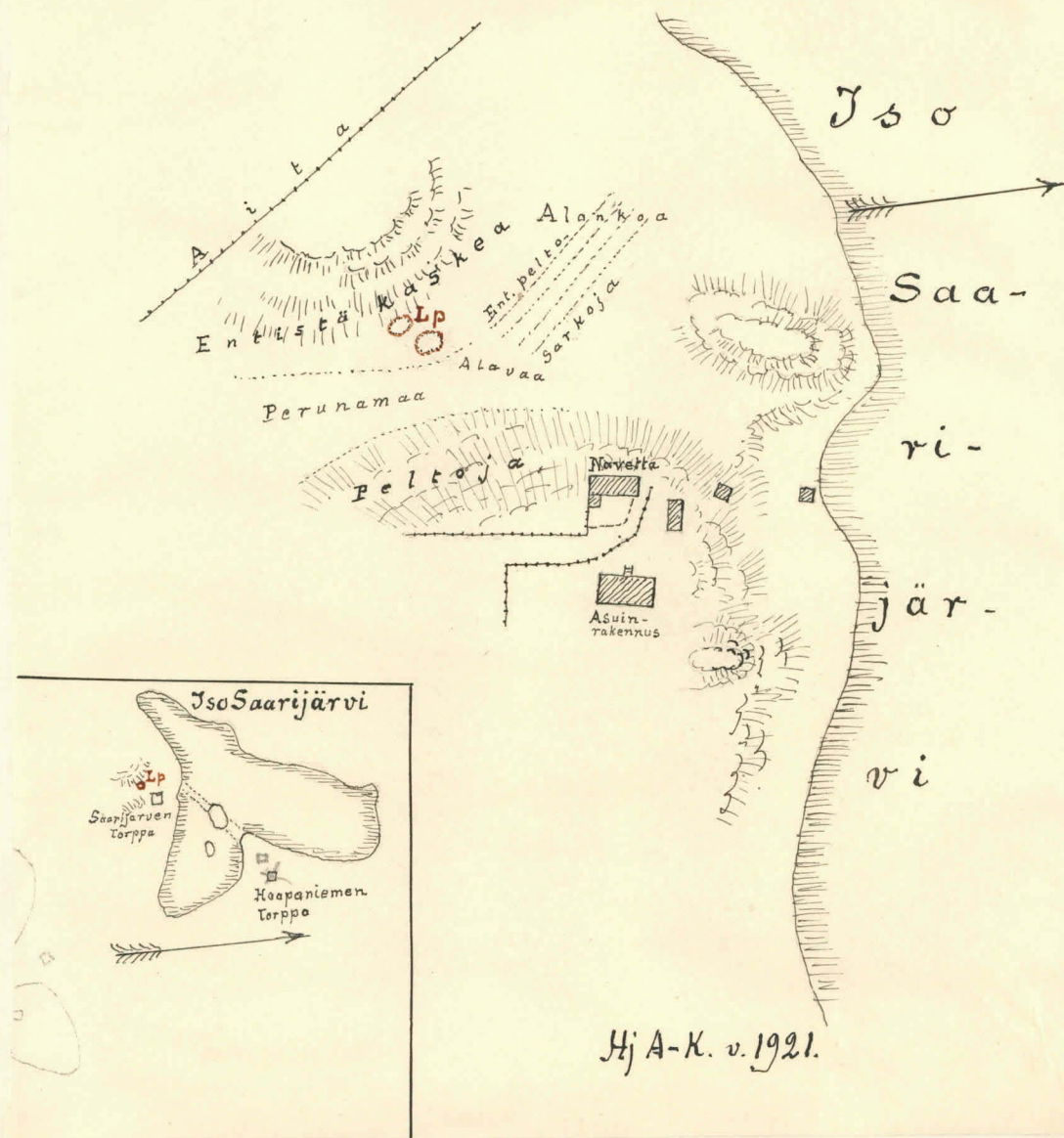
Mutta vaikka löytöpaikalla siis ei ilmaantunut mitään, mikä viittaisi siihen, että tämä pitäjän miltei asumaton takamaa muinoin olisi ollut asuttua seutua, sain matkallani kuitenkin erään tiedon, joka mahdollisesti voipi selittää sitä, että tuo ajanlaskumme ensimmäiseltä vuosituhannelta polveutuva permalainen muinaiskalu on löytänyt tien tällaiseen sydänmaahan. Oppaani näet matkalla kertoi vanhojen ihmisten sanoneen, että se polku, jota astuimme, ennen vanhaan on ollut kulkutienä Waasaan. Jos niin on ollut, olisi se jo pakanuudenkin aikana voinut olla ratsastienä Keski - Hämeen ja Etelä - Pohjanmaan välillä, eikä mikään estä sitä olettamasta, että jokin tästä tavaroineen matkustava kauppias silloin olisi paikalla majoillut ja sinne pudottanut puheenaolevan pronssiesineen.

Lisäksi kertoi oppaani, että Joutsijoen varrella muka pitäisi jonkun ison aarteen olla maahan kätkettynä.

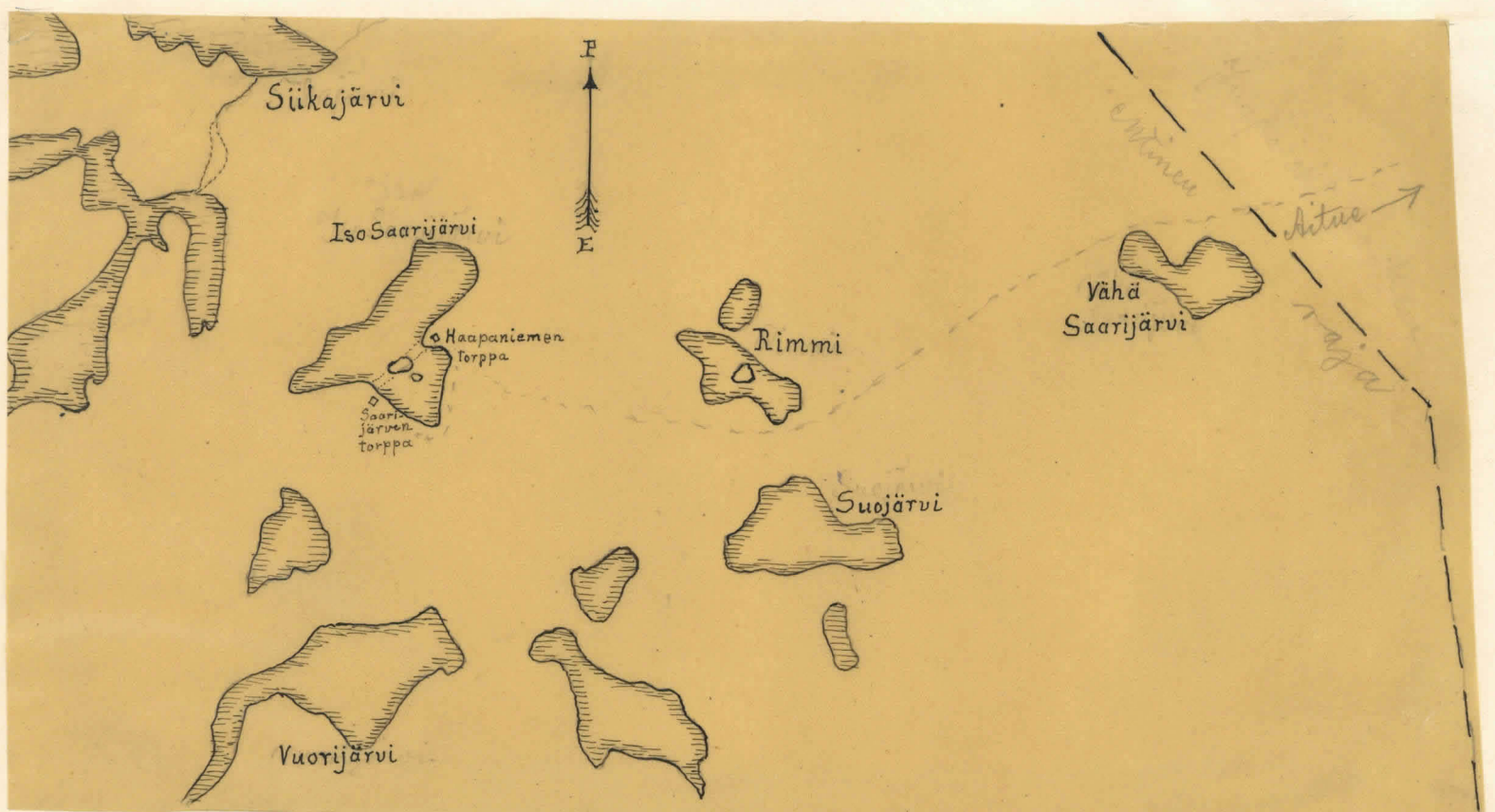
Helsinki 15 p. Elokuuta 1921.

Gösta Appelgren-Tivolo

Permalaisen linnunkuvan löytöpaikka (Lp)
 Saarijärven torpan maalla Juupajoella.

Hj A-K. v. 1921.

Juurajoki (ennen osa Orihiveden pitäjää).

~~Saarijärven torppa.~~
Sen johdosta että Maanviljelijä Heikki Järvinen Heinäk. 1921
13 p. 1921 toi Kansallismuseoon erään germalaisen prous-
sista valittu linnun kuvan (Mus. luett. N° 7881), ensimmäi-
ksenaan Suomessa löydetty esine, lähden saman Heinäk. 17
päivänä matkalle tarkemmin tutkimaan löytöpaikkaa, joka on
etsittävä Ison Saarijärven gammalla Juurajoen pitäjältä.

Siinä ^{ei} mennä nimenkään Järvinen on ilmoittanut, Hirsilän pyy-
säkiltä, missä ei ole majataloa, eikä mitään taloja lähellä,
vain Korkeakosken asemalta, josta rusin on ajettava 6½ km län-
tisen maantien risteyksessä olevaan siltuon taloon, josta oppaan
johdolla on jalkaisin kuljettava vielä 6 km läntereä enimmäkseen
kuivanlaisia kaakaita, mutta myöskin kostikkojen poikki. Mat-
ka menee ensin Joutsijokea pitkin ja sitten sivunnetaan seuraavat
^{niemet} järvet: Vähä-Saarijärvi, Suojärvi, Rimmi ja sen viressä oleva
Rimmin lakkari, jonka jälestä tulee Iso Saarijärvi, stempänä läntereä
sanottu siltuon ensimmäisenä Lükajärven olevan. Ison Saarijärven
itärannalla tullaan ensin Haapaniemen torppaan, josta joko ve-
neellä taikka järven itäistä lahdelmaa (Kiritärvi) jalkaisin) pääsee
Saarijärven torppaan järven etelärannalla.

Yllämainitun linnun kuvan rikkomisesta — siitä näet on
laitettu pois molemmat siivet, pyrstö ja yksi kolmesta päästä —
kertoa kotona oleva väki että torpan ukko-vainaja aina tuon tuos-
takin, kun tarvitsi jonkun pienen metallipalason, tästä oli katkais-
sut kappaleen, mutta nyt ei enään tiedetty, mihin niitä kulloinkin oli
käytetty. Yhdestä oven sarauasta sain tällaisen palasen, jonka kes-
kelle oli lehty reikä ja joka muutoinkin siinä oli niin kulunut ettei
sillä enään näkynyt mitäänlaisia koristuksia jälkiä. Kaikki laakit
ja muut säilytyspaikat koluttu löytäkseni vielä jonkun näistä palasista,
mutta turhaan.

Ytse löytöpaikka on noin 100 metriä torpasta lounaaseen (sitä
luotiseen, nimenkään H. Järvinen oli ilmoittanut) perunamaana olevan
rotkon takana, missä maa taas nousee. Yllimmä pukkulalla ja myös
maonin paikoin rinteesä tulee kallio pohja maan ^(näkyvään) pinnasta. Tässä on
kasveja poltettu ja eräs vanha torppa ^(kavon ollut) oleva vauha Itäva-
nan sukko (torpan emäntä, Lovisa- ^(joka itse löytötilaisuudessa oli ollut läsnä) leski ei ollut kotona) näytti
kaksi tähden toisiaan oleva paikkaa, joista hän väitti jommankam-
man linnun kuvan löytöpaikaksi (asemapiirroksessa merkitty: "Lp").
Molemmissa näissä paikoissa ja useilla muillakin kohdilla kaivoimme

Kaaketeessa
löytämättä mitään kulttuurin jätteitä. Harmaaksi galanseen
pintashiekan alla tuli josta näikassa koskematon rus-
keaa kiven ja koran sekaista hiosta vastaan.

Mutta vaikka löytöpaikka siis ei ilmeentunut mi-
tään, mikä viittäisi siihen että ^{xiina} pitäjän mittai asumaton
takanaa muinoin olisi ollut asuttua seutua, sain matkallani
kuitenkin erään tiedon, joka mahdollisesti voipi selittää sitä, että
tuo ajanlaskumme ensimmäiseltä vuosituhannelta polveutava
perunalainen muinaiskela on löytänyt tien tällaiseen sydän-
maahan. Oppaani mäet ^{matkalla} ~~sesta astuimme~~ kertoi vanhojen
ihmisten sanoneen että se polku, jota astuimme ennen van-
haan on ollut kulkutienä Waasaan. Jos minä on ollut, olisi
se jo jokannudenkin aikana voinut olla ratsastienä Keski-Hä-
meen ja Etelä-Pohjanmaan välillä, eikä mikään estä sitä ole-
masta että jokin ^{tevaroinen} tästä matkustava kauppias silloin olisi jai-
kalle majoillut ja ^{sitten} pudottanut puhkemi olevan pronssiesineen.

Lisäksi kertoi oppaani että ~~maenharjassa~~ Joutsijon varrella
lotta ~~polku~~ muka pitäisi joutua ison aarteen olla maahan kätkeyty-
nä.

Helsinki 15 p. Elokuuta 1921